

ማንኛውም የፖለቲካ ድርጅት መከተል የሌለበትና ያለበት የልዩነት አፈታት ጎዳና

በአሁኑ ጊዜ የማይናቅ ቁጥር ያለው የወጣቱ ክፍል ፣ ከ1960ዎቹ ፖለቲከኞች ምን እንማር እያለ እየጠየቀ ነው ። አንዳንዶቹም እንደ ተመስገን ደሳለኝና አዳም ረታ ዓይነቶቹ ፣ “ ራዕይ የሌላቸው ታላላቆቻችን ያለመስማማት ምሬታቸውን ግተውና አስክረው እዚህ እንደጣሉን ገባን ” ወደ ማለቱ ሔደዋል ። እንዲህ ዓይነቱ መማረር የሚመጣው ደግሞ ያለፈውን ታሪካችንን በቅጡ ካለማወቃችን የተነሳ ነው ። ያለፈው ታሪካችንን በቅጡ መርምረነው ቢሆን ኖሮ ፣ ከ1960ዎቹ በጥሩም ሆነ በመጥፎ ምሳሌነታቸው ብዙ የምንማርበት ነገር እናገኛለን ነበር ። እንደሚታወቀው በኢትዮጵያ ውስጥ አብዮት በሚካሄድበት ወቅት ከተማሪው እንቅስቃሴ ውስጥ ሁለት ጎልተው የወጡ የፖለቲካ ድርጅቶች ነበሩ ። እነርሱም የመላ ኢትዮጵያ ሶሻሊስት ንቅናቄና (መኢሶን) የኢትዮጵያ ሕዝብ አብዮታዊ ፓርቲ (ኢሕአፓ) ነበሩ ። በጥሩነቱም ሆነ በመጥፎነቱ ትምህርት ይሠጣል ብዬ ስላስብኩኝ ፣ በዚህ ጽሑፌ የማቀርብላችሁ እነዚህ ሁለት ድርጅቶች በውስጣቸው ተፈጥሮ የነበረውን የሀሳብ ልዩነት በወቅቱ ለመፍታት የተጠቀሙበትን መንገድ ነው ።

የኢትዮጵያ ሕዝብ አብዮታዊ ፓርቲ (ኢሕአፓ)

አፍቃሪ ሻዐቢያ የነበረው የኢሕአፓ የአመራር ክፍል በፓርቲው ውስጥ የሚነሱትን የልዩነት ነጥቦች በዲሞክራሲያዊ መንገድ ከማስተናገድ ፋንታ ሀሳቡን ያቀረበውን ግለ-ሰብ በመግደልና የማይመቸው የተወሰነ ውሳኔም ካለ አፍኖ በመያዝ ተግባራዊ እንዳይሆን ያደርግ ነበር ። በአቶ ክፍሉ ታደሠ የተጻፈው መጻሕፍ “ያ ትውልድ” የሚለው ቅጽ 2 ገጽ 154 ላይ ስለዚህ ጉዳይ በብርሃነ መስቀል ረዳ የተጻፈ ነው ብለው በገመቱት ጽሁፍ የሚከተለውን ያስቀምጣሉ ፣ “ የቡዙሀኑ መስመር ” በሚል ርዕስ በ1969 ዓ/ም ላይ በብርሃነ መስቀል ንደተጻፈ የሚገመት አንድ በራሪ ወረቀት ንዳለው “ በ1968 ዓ/ም ኢጋማሽ ላይ በመጀመሪያ ኢሚንት ልዩነት ሆኖ የተቆጠረው ወደ ፖለቲካ ልዩነት አደገ... ” ይላል ። ይህ አገላለጽ በ1968 ዓ/ም ከተካሄደው የማዕከላዊ ኮሚቴ ስብሰባ በኋላ ያለውን ወቅት የሚያመለክት መሆኑ ነው ። ይኸው በራሪ ወረቀት በሌላ ሥፍራ ላይ ፣ “ በመላው ፓርቲ ና በወጣቱ ሊግ አባላት ውሳኔ ከደርግ ጋር እንዲፈጠር የተወሰነውን የሕብረት ግንባር ፣ አምባገነናዊው ቡድን በራሱ ፈቃድ ብቻ ሰርዞታል “ በማለት በአመራሩ ደረጃ ጤናማ ግንኙነት እንዳልነበረ ይጠቁማሉ ። በያ ትውልድ በቅጽ 3 ገጽ 189 ላይ ደግሞ ፣ ” ... የኢሕአፓ የውስጥ ችግር በተባባሰ መጠንና ጥልቀት ባገኘ ልክ፤ ማንም የተለየ ሃሳብ የሚያቀርብና የሚቃወም ሁሉ ተጠርጣሪ ይሆን ገባ ። ልዩነቱ ቸውን የገለጹና ማብራሪያ የጠየቁ አባላትም ማስፈራሪያ ይሠጣቸው ጀመረ። ገና ለገና በአንዳንት ፈረዳለሁ በሚል ፍራቻ፤ አያሌ አባላት ምንም ዓይነት ግንኙነት ከአንጃው ቡድን ጋር ባይኖራቸውም የተለየ ሃሳባቸውንና ተቃውሟቸውን በውስጣቸው አፍነው ያዙ ። “ ብለው የአመራሩን ዲሞክራሲያዊነት ሳይሆን ፣ አስፈሪነቱን አጎልተው ያሳዩናል ። እንግዲህ ማንም የፖለቲካ ቡድን ቢሆን ልዩነቱን በሰላም ለመፍታት ከፈለገ ይህንን ጎዳና መከተል ያለበት አይመስለኝም ።

የመላው ኢትዮጵያ ሶሻሊስት ንቅናቄ (መኢሶን)

የመኢሶን አመራር ልዩነትን በመፍታት ረገድ ያምን የነበረው ፣ በፖለቲካ ጥያቄዎች ላይ ብቻ በመከራከርና በመወያየት የፖለቲካ መስመርን ማጥራት በሚለው አብዮታዊ መመሪያ እንጂ በሀሜት ፣ በፈጠራ ወሬ ፣ በሥም ማጥፋትና በጥቆማ ዘመቻ ወይም ደግሞ ከናካቴው በበትር መዘዛ አልነበረም ። ይኼ አቋሙ ደግሞ

ዝም ብሎ ለይስሙላ የሚለፍፈው ብቻ ሳይሆን ፣ ልዩነትን በመፍታት ረገድ በተግባርም እራሱን የፈተነበት መንገድ ነው ። ለምሳሌ ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት የሚለውን የማታገያ መፈክር በአገር ውስጥ የነበረው የመኪሶን አመራር አንግቦ በአገር ውስጥ በሚታገልበት ወቅት ፣ በአውሮፓ የነበሩት የድርጅቱ አባሎች ደግሞ ይኼ መፈክር ያልነቃውን ፣ ያልተደራጀውንና ያልታጠቀውን የኢትዮጵያ ሠፊ ሕዝብ ለስልጣን የሚያበቃው ሳይሆን ፣ እንደውም ወደ ሥልጣን የመምጣቱን ዕድል የተሻለ ድርጅት ፣ ንቃትና ትጥቅ ላለው የገዥው መደብ ስለሚከፍት ፣ እኛ መታገል ያለብን ሠፊው ሕዝብ ለሥልጣን እንዲበቃ ፣ ለነቃ ፣ ለተደራጀና ለታጠቀ የሕዝብ ትግል መሆን አለበት የሚል ነበር ። ይህ መሠረታዊ የሆነ የመስመር ልዩነት በወቅቱ የመኪሶንን አመራር ፅናት በቅጡ የፈተነው ነበር ። ሆኖም ግን አመራሩ ልዩነቱን እንደ ኢሕአፓ በአፈናና በግድያ ሳይሆን ሊፈታ የሞከረው ፣ በሠለጠነና ብስለትን በተላበሰ መልኩ ነበር ። ይኼንን ጉዳይ እኔ በተሻለ መልኩ ለአንባቢ አቀርቦለሁ ብዬ ስለማላምን ፣ ስለዚሁ ጉዳይ አቶ አንዳርጋቸው አሰግድ ፣ “ በአጭር የተቀጨ ረጅም ጉዞ “ ብለው በሰየሙት መጻሕፋቸው ገጽ 233 ላይ እንደተረኩት እንዳለ አቀርቦለሁ ። “ እንደ ዕውነቱ ከሆነ ፣ ከነዚያ የውስጥ ውይይት ከተከፈተባቸው ወራት በፊትና በውይይቱ ጊዜ መኪሶን እንደነዚህ ጊዜ ከመከፋፈል አፋፍ ላይ ቆሞ አልነበረም ብንል ፣ ማጋነን አይደለም ። በየካቲት 1967 በአመራሩ ውስጥ የነበረው ክርክር ለድርጅቱ የሚያሰጋ ሆኖ ነበር በማለት ይገልፀዋል ። ይሁንና ነባሩ አመራር ውይይት እንዲከፈት ከማድረጉም በላይ ፣ ግልፅና ዲሞክራቲክ በሆነ መንገድ መመራቱን አረጋገጠ ። የውይይቱ ውጤት እስከሚታወቅበትም ጊዜ ድረስ ፣ የጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት ጥያቄን በንቅናቄው ልሣን ማራመዱን አቁሞ ጉዳዩን ለአባላት ውሳኔ ተወው ። ነባሩ አመራር በዚህ ረገድ ለመኪሶን ልዩነትን አፈታት እንዴት እንደሚቻል ትምህርት ሠጥቶ አልፏል ። (ሰሕድ ቁጥር 50) ኃይሌ ፊዳ ይህንኑ ሁኔታ በሰሕድ ቁጥር 50 እንደሚከተለው አጠቃልሎ አቅርቦት ነበር ። “ መሠረታዊ በሆኑት የኢትዮጵያ አብዮት ጥያቄዎች ላይ የመስመር ለውጥ ሲደረግ ፣ መኪሶን ድርጅታዊ አንድነቱን ለመጠበቅ ችሏል ። ይህ ሊሆን የቻለበት ምክኒያት የጓደኞቹ (የነባር መሪዎቹ) ፍፁም ለአብዮት መሰለፍና አብዮቱን ከራሣቸው በማስቀደም ለመታረም ዝግጁ መሆን ነበር ። ወደፊትም ቢሆን ፣ እያንዳንዱ ጓድ ለአብዮት እስከቆመ ድረስና ሕይወቱን ጭምር አሳልፎ ለመስጠት ዝግጁ እስከሆነ ድረስ ድርጅቱም ራሱን ከክለሳ እስከጠበቀ ድረስ ፣ የመስመር ትግል ፣ ሂስና ግለ-ሂስ መፈጸም የሚያስፈሩ ነገሮች አይሆኑም ። ያጠናክራሉ ፣ ወደ ፊትም ያራምዳሉ እንጂ ። “ በማለት አቶ አንዳርጋቸው አሰግድ ስለሁኔታው በመጻሕፋቸው ይተርኩልናል ።

አሉባልተኞች ግን የመኪሶን ድርጅትን በአመፀኞች የተሞላ አድርገው ያስወራሉ ። አሁንም የመኪሶንን ሥም ማጥፋት ከፈለጉ መቀጠል ይችላሉ ። በቅንነት መኪሶን እዚህ ላይ ስህተት ሠርቷል የሚሉ ወገኖች ካሉ ግን ፣ መኪሶን ያጠፋውም ነገር ካለ ከማስረጃ ጋር በግልጽ ቀርቦ እንነጋገርበትና ስህተቱን እንዳንደግመው እንማርበት ። የሠራውንም መልካም ሥራ እንደዚሁ ተወያይተንበት ወጣቱ ትውልድ እንደ አርአያ የሚወስደው ነገር ይነረው ። አለበለዚያ ሀሰትን ባስፋፋን ቁጥር ወጣቱን ትውልድ አርአያ የሚያደርገው ነገር እንዳይኖረውና ከአገሩ ጉዳይም “ ፖለቲካና ኮረንቲን በሩቁ “ ብሎ እንዲሸሸና አገርም አለኝታ እንድታጣ ያደርጋል ። ለሕዝባችን ዕውነቱን መናገር ካልቻልን ፣ ሕዝባችንን እየበደሉት ያሉት ገዥዎቻችን ብቻ ሳይሆኑ እኛም ጭምር መሆናችንን መዘንጋት የለብንም ። ለዛሬ በዚሁ ላብቃ ።

መርዕድ ከበደ

